

Nadere wijziging van de Algemene Kinderbijslagwet, de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden en de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen (Verhoging kinderbijslagen in verband met wijziging van het belastingtarief)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Bij het overleg tussen de Regering en de Stichting van de Arbeid inzake de loonpolitieke mogelijkheden voor het jaar 1965, dat eind vorig jaar werd gevoerd, is er van werknemerszijde op aangedrongen voor grotere gezinnen, voor welke de wijziging van het belastingtarief per 1 juli 1965 geen of nagenoeg geen verruiming van het reële inkomen zal betekenen, een verhoging van de kinderbijslag in overweging te nemen. In verband hiermede werd door de Regering toegezegd ter gelegenheid van de belastingaanpassing per 1 juli 1965 een aanvullende voorziening ten aanzien van de kinderbijslag te zullen treffen. Deze toezegging is vervat in punt 4 van de gemeenschappelijke verklaring van 10 december 1964 van de beide voorzitters van de Stichting van de Arbeid en de ondergetekende over de loonpolitieke uitgangspunten voor het jaar 1965. Laatste bedoelde verklaring werd tijdens de behandeling van de begroting van het Departement van Sociale Zaken en Volksgezondheid voor het jaar 1965 door de ondergetekende bij schrijven van 10 december 1964 (Gedrukte stukken, zitting 1964—1965, nr. 7800, stuk nr. 19) ter kennis gebracht van de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In verband met het vorenstaande heeft de ondergetekende daarop bij schrijven van 23 februari 1965, met verwijzing naar de bovenbedoelde verklaring, aan de Sociaal-Economische Raad verzocht hem van advies te dienen omtrent de omvang en het tijdstip van ingang van de door de Regering in het vooruitzicht gestelde verhoging van de kinderbijslagen.

Dit advies werd door de S.E.R. in zijn vergadering van 4 juli jl. vastgesteld¹⁾.

In de aanvang van zijn advies stelt de S.E.R., er begrip voor te hebben, dat bij het moeilijke loonoverleg in beginsel een beslissing werd genomen met betrekking tot een verhoging van de kinderbijslagen. Hij is er zich dan ook van bewust, dat daardoor zijn adviserende taak slechts beperkt kon zijn tot de omvang en het tijdstip van ingang van bedoelde verhoging.

Niettemin wijst de raad er in zijn advies op, dat een verhoging van de kinderbijslagen in verband met een belastingverlaging, met name wanneer dit een precedent zou scheppen voor gelijksoortige situaties in de toekomst, betekenen zou, dat het uitgangspunt van de kinderbijslagen, hetgeen, zoals de raad memoreert, naar zijn mening is gelegen in een tegemoetkoming in de additionele kosten per kind, zou worden verlaten en hiermede een geheel nieuw element in de kinderbijslagen zou worden gebracht, waarvan de gevolgen nader zouden dienen te worden overwogen. Dan immers zou — aldus de raad — de vraag rijzen, of elke verlaging in het tarief van de loon- en inkomstenbelasting tot een verhoging van de kinderbijslagen moet leiden, ook als deze verlaging niet verder gaat dan het wegnemen van de verzwaring van de belastingdruk, die is ontstaan, doordat de nominale inkomens meer zijn gestegen dan de reële inkomens. Naar de mening van de raad dient dit in het algemeen niet het geval te zijn, aangezien door een dergelijke belastingverlaging immers slechts de aanvankelijke reële belastingdruk wordt hersteld. De raad heeft dit punt in zijn advies evenwel verder laten rusten, nadat de ondergetekende in een tussentijdse briefwisseling de raad de mededeling

had gedaan — waarover de raad zich blijkens zijn advies verheugt — dat de onderwerpelijke toezegging van een verhoging van de kinderbijslagen door de Regering werd uitgesproken zonder daarmede een precedent voor de toekomst te aanvaarden.

Bij zijn verdere beschouwingen en berekeningen omtrent de aan de orde zijnde verhoging van de kinderbijslagen heeft de S.E.R. zich laten leiden door het uitgangspunt, dat voor zover de procentuele toeneming van het beschikbare inkomen — waaronder de raad in het kader van zijn advies verstaat het belastbaar inkomen, vermeerderd met de eventuele kinderbijslag en verminderd met de verschuldigde belasting — door de belastingvermindering geringer zou worden bij toenemende gezinsomvang, de verhoging van de kinderbijslagen zodanig moet worden gedoseerd, dat de procentuele toeneming voor gezinnen met kinderen van verschillende omvang ongeveer gelijk is aan die voor gezinnen zonder kinderen.

Uit gemaakte berekeningen is de raad gebleken, dat, indien de invloed van de beide tranches van de belastingverlaging in aanmerking wordt genomen, de procentuele toeneming van het beschikbare inkomen door de belastingverlaging vrij regelmatig afneemt naarmate de gezinsomvang groter wordt. Wanneer alleen de eerste tranche van de belastingverlaging in aanmerking wordt genomen blijkt daarentegen de invloed van de belastingverlaging op het beschikbare inkomen voor gezinnen van verschillende omvang een veel onregelmatiger verloop te vertonen. Mede op grond hiervan heeft de S.E.R. gemeend, ondanks de omstandigheid, dat het loonakkoord slechts betrekking heeft op het jaar 1965, hetgeen zou pleiten voor een relatering van de kinderbijslagverhoging aan de invloed, die alleen van de eerste tranche op de beschikbare inkomens uitgaat, bij de berekening van de verhoging van de kinderbijslag de invloed van beide tranches van de belastingverlaging te moeten betrekken. Hierbij tekent de raad aan, dat hij mede tot dit uitgangspunt is kunnen komen door de bovenvermelde mededeling van de ondergetekende aan de raad, dat de Regering haar beslissing omtrent een verhoging van de kinderbijslag heeft genomen zonder daarmede een precedent voor de toekomst te aanvaarden. De raad voegt hieraan nog toe, dat, nu hij de invloed van de tweede tranche van de belastingverlaging reeds bij de onderhavige verhoging van de kinderbijslagen heeft betrokken, uiteraard zijn hiervoor reeds gereleveerde standpunt, dat een belastingverlaging in het algemeen geen aanleiding kan vormen om tot een verhoging van de kinderbijslagen over te gaan, nog in versterkte mate geldt.

Uit de berekeningen, die de S.E.R. op de grondslag van het vorenstaande heeft gemaakt, waarbij de raad verschillende alternatieven heeft onderzocht, blijkt, dat de doelstelling om de verhoging van de kinderbijslagen zodanig te doseren, dat de procentuele toeneming van het beschikbare inkomen voor gezinnen met kinderen van verschillende omvang ongeveer gelijk is aan die voor gezinnen zonder kinderen, het best wordt benaderd door de kinderbijslagen voor tweede tot en met zevende kinderen met f 0,05 per dag en die voor achtste en volgende kinderen met f 0,25 per dag te verhogen.

Weliswaar zal dan — zo stelt de raad — van het achtste kind af een nieuwe groep moeten worden gevormd met hogere

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

kinderbijslagen, doch de raad acht dit, aangezien de geleidelijke toeneming van de kinderbijslagen hierdoor niet wordt aangetaast, doch slechts verrijkt, geen bezwaar.

De raad adviseert dan ook over te gaan tot een verhoging van de kinderbijslagen voor tweede tot en met zevende kinderen met f 0,05 per dag en voor achtste en volgende kinderen met f 0,25 per dag, welke verhoging naar 's raads mening op 1 juli 1965 zou moeten ingaan.

De ondergetekende kan geheel instemmen met de overwegingen, welke de S.E.R. tot zijn advies hebben geleid. Hij wil hierbij niet nalaten zijn erkentelijkheid uit te spreken voor het uit het advies gebleken begrip voor de omstandigheid, dat in het kader van het moeilijke loonoverleg voor het jaar 1965 door de Regering destijds in beginsel een beslissing is genomen over een verhoging van de kinderbijslagen in verband met de wijziging van het belastingtarief.

Overigens zou de ondergetekende in dit verband nog eens met nadruk willen stellen, dat de in het kader van het loonakkoord voor 1965 genomen beslissing met betrekking tot de kinderbijslagen als een incidentele beslissing moet worden aangemerkt. Zoals ook in zijn hierboven ter sprake gekomen briefwisseling met de S.E.R. werd gesteld, achtte de Regering het niet juist een *direct* kwantitatief verband te leggen tussen de belastingverlaging per 1 juli 1965 en de thans voorgestelde verhoging van de kinderbijslag. Haar bereidheid een verhoging der kinderbijslagen te bevorderen heeft zij dan ook uitgesproken zonder daarmee een precedent voor de toekomst te aanvaarden.

Met het voorstel van de S.E.R. tot verhoging per 1 juli 1965 van de kinderbijslagen met f 0,05 per dag voor tweede tot en met zevende kinderen en met f 0,25 per dag voor achtste en volgende kinderen kan de Regering zich verenigen.

Het onderhavige wetsontwerp strekt tot verwezenlijking hiervan.

De kinderbijslagen, zoals die thans gelden, zullen dan — behalve die voor een eerste kind, welke gelijk zal blijven — worden verhoogd per kwartaal:

voor de Algemene Kinderbijslagwet

voor een derde kind: . . . . . van f 91,26 tot f 95,16;
 voor een vierde en vijfde kind . . van f 124,02 tot f 127,92;
 voor een zesde en zevende kind van f 138,84 tot f 142,74;
 voor een achtste en elk volgend
 kind . . . . . van f 138,84 tot f 158,34.

voor de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden en de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen

voor een tweede kind . . . . . van f 91,26 tot f 95,16.

Voor wat betreft de aan deze verhogingen verbonden kosten zij opgemerkt, dat de S.E.R. deze in het totaal op jaarbasis heeft geraamd op f 34 mln., met welke raming de ondergetekende zich kan verenigen. Van dit totaal komt ongeveer f 22,5 mln. voor rekening van het Algemeen Kinderbijslagfonds en f 11,5 mln. ten laste van het Kinderbijslagfonds voor loontrekkenden.

Bij de premievaststelling voor 1966 zal met deze verhoging van kosten worden rekening gehouden.

Voor wat betreft de K.K.Z. zijn de kosten van de verhoging, welke ten laste van 's Rijks schatkist komen, bij benadering te stellen op f 200 000 per jaar.

*De Minister van Sociale Zaken
 en Volksgezondheid,*

G. M. J. VELDKAMP.